

HE 305/2014 vp

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tekijänoikeus-
lain 25 i ja 47 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tekijänoikeuslakiin ehdotetaan palautettavaksi säännökset korvausoikeudesta siirtovelvoitteen alaisiin ohjelmiin sisältyvien teosten sekä esittävien taiteilijoiden elävien esitysten ja äänitallenteiden edelleen lähettämistä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2015.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Tekijänoikeuslain (404/1961) 25 i §:n mukaan viestintämarkkinalain (393/2003) 134 §:n mukaisen siirtovelvoitteen alaisten televisio- ja radio-ohjelmien edelleen lähettäminen johtaja pitkin yleisön vastaanotettavaksi on sallittua ilman tekijän suostumusta. Viestintämarkkinalaissa televisio- ja radio-ohjelmistojen siirtovelvoite kattaa ohjelmistojen ja niihin liittyvien palveluiden siirtämisen ja tarjoamisen käyttäjälle maksutta.

Viestintämarkkinalaki on kumottu tietoyhteiskuntakaarella (917/2014), joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Tietoyhteiskuntakaaren 352 §:n siirtymäsäännösten 11 momentin mukaan, ”jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä taikka tällä lailla kumotun lain nojalla annetussa päätöksessä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavaa säännöstä”.

Televisio-ohjelmien siirtovelvoitteesta on säädetty tietoyhteiskuntakaaren 227 §:ssä, joka tietoyhteiskuntakaarta koskevan hallituksen esityksen (HE 221/2013 vp) perustelujen mukaan vastaa asiallisesti viestintämarkkinalain 134 §:ää. Tämän hallituksen esityksen perusteluissa viitataan selvyyden vuoksi kuitenkin voimassa olevan viestintämarkkinalain 134 §:ään.

Vuodesta 2006 lähtien tekijöillä ei ole ollut oikeutta korvaukseen tekijänoikeuslain 25 i §:ssä tarkoitettusta edelleen lähettämisestä. Ennen lainmuutosta (821/2005) korvausoikeudesta oli säädetty pykälän 2 momentissa. Oikeudenhaltijat eivät kuitenkaan olleet vaatineet korvausta eduskunnalle annettujen sitoumusten vuoksi.

Mainitut sitoumukset oli annettu tilanteessa, jossa televisio- ja radio-ohjelmien siirtovelvoite säädettiin kaapelitelevisiolakiin ja tekijänoikeuslaissa yksinoikeus edelleen lähettämiseen supistettiin korvausoikeudeksi. Korvausoikeuden säätämisen ehdoksi oli eduskunnassa asetettu, että korvausta ei vaadittaisi.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY tekijänoikeuden ja lähioi-

keuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa, jäljempänä *tietoyhteiskuntadirektiivi*, 3 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä tekijän yksinoikeudesta sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle. Vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietystä tekijänoikeuden lähioikeuksista annetun direktiivin 2006/115/EY (ennen 92/100/ETY), jäljempänä *vuokraus- ja lainausdirektiivi*, 8 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä oikeudesta, jolla voidaan varmistaa, että käyttäjä maksaa tuottajille ja esittäville taiteilijoille kohtuullisen korvauksen (engl. single equitable remuneration), jos kaupallisessa tarkoituksessa julkaistua äänitettä tai sen kopiota käytetään vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin tai mihin tahansa välittämiseen yleisölle.

Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta, jäljempänä *Bernin sopimus* (SopS 79/1986), sisältää määräykset tekijän yksinoikeudesta teoksen yleisradioimiseen ja yleisradioinnin välittämiseen yleisölle. Sopimuksen 11 bis artiklan 1 kappaleen mukaan kirjallisten ja taiteellisten teosten tekijöillä on yksinoikeus sallia teoksen yleisradioinnin välittäminen yleisölle johtimitse tai edelleen yleisradioiminen silloin, kun tämä tapahtuu muun kuin alkuperäisen organisaation toimesta. Artiklan 2 kappaleen mukaan liittomaat voivat lainsäädännössään määrätä näiden oikeuksien käyttämisen ehdot. Ehdot eivät missään tapauksessa saa loukata tekijän moraalisia oikeuksia eivätkä hänen oikeuttaan saada kohtuullinen korvaus, jonka, jollei siitä ole sovittu, toimivaltainen viranomainen määrää.

Maissa, joissa televisio-ohjelmien siirtovelvoite on voimassa, ohjelmien siirtämisestä on yleensä sovittu teleyritysten ja oikeudenhaltijoiden välillä ja korvauksia on maksettu ja tilitetty oikeudenhaltijoille (esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa).

Euroopan komissio käynnisti Suomea vastaan 31 päivänä lokakuuta 2011 komission ja jäsenvaltion välisen niin kutsutun PILOT-menettelyn, jossa komissio pyrki selvittä-

mään kansallisen lainsäädännön ja yhteisölainsäädännön mahdollisia ristiriitaisuuksia ennen varsinaisen rikkomusmenettelyn käynnistämistä jäsenvaltiota vastaan.

Suomi on 21 päivänä helmikuuta 2014 otanut vastaan komission virallisen huomautuksen, jossa komissio katsoo, ettei Suomi ole noudattanut tietoyhteiskuntadirektiivin 3 artiklan 1 kohdan ja vuokraus- ja lainausdirektiivin 8 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

Suomi ilmoitti huhtikuussa 2014 komissiolle palauttavansa tekijöille korvausoikeuden siirtovelvoitteen alaisesta edelleen lähettämisestä. Tässä yhteydessä Suomi ilmoitti komissiolle, että tekijöille ei voida kuitenkaan säätää yksinoikeutta edelleen lähettämiseen. Tämä olisi Suomessa perustuslakivaliokunnan tulkinnan vastaista.

Hallituksen arvio on, että Suomi häviäisi oikeudenkäynnin, mikäli komissio päätyisi nostamaan kanteen Suomea vastaan Euroopan unionin tuomioistuimessa.

Siirtovelvoitteen alaisten televisio- ja radio-ohjelmien osalta Bernin sopimuksen ja edellä mainittujen direktiivien edellyttämästä korvauksesta säädettiin tekijänoikeuslain 25 i §:n 2 momentissa aina vuoteen 2005 asti. Vuonna 2005 tekijänoikeuslain muutosesityksen (HE 28/2004 vp) käsittelyn yhteydessä eduskunta muutti mainittua 25 i §:n säännöstä ja poisti oikeuden korvaukseen siirtovelvoitteen alaisten ohjelmien edelleen lähettämistä (laki 821/2005). Korvausoikeuden poistaminen ei sisällynyt alkuperäiseen hallituksen esitykseen mutta tuli mahdolliseksi, koska 25 i §:n 2 momenttiin oli ehdotettu muista säännöksistä johtuvaa teknistä muutosta.

Korvausoikeuden poistaminen tapahtui perustuslakivaliokunnan antaman lausunnon (PeVL 7/2005 vp – HE 28/2004 vp) edellyttämällä tavalla. Lausunnossa valiokunta katsoi, että kun teleyrityksellä on velvollisuus välittää tietyt vapaasti vastaanotettavissa olevat televisio- ja radio-ohjelmistot, sillä ei voi olla velvollisuutta samaan aikaan maksaa oikeudenhaltijoille korvausta edelleen lähettämisestä. Tämä ei ollut valiokunnan mukaan perustuslain 15 §:n 1 momentin omaisuuden suojan näkökulmasta oikeasuhtaista. Tekijän oikeus saada korvaus alkuperäisen lähettäjyrityksen lisäksi myös ohjelmaa jakavalta

teleyritykseltä ylittää sen, mihin tekijällä tulee kohtuudella olla tällaisessa tilanteessa oikeus.

Esityksessä ehdotetaan, että korvausoikeus siirtovelvoitteen alaisten ohjelmien edelleen lähettämisestä yleisön vastaanotettavaksi palautetaan 25 i §:n 2 momentiksi. Sen jälkeen tekijöillä ja lähioikeuksien haltijoilla olisi kaiken edelleen lähettämisen osalta joko yksinoikeus tai korvausoikeus.

Esittävän taiteilijan elävän esityksen osalta muutos tulisi sovellettavaksi 45 §:n 7 momentissa olevan viittaussäännöksen kautta. Ehdotus edellyttäisi muutosta äänitallenteen käyttämistä koskevan 47 §:n 2 momenttiin, jossa on säädetty, ettei korvausta suoriteta äänitallenteen käyttämisestä 25 i §:n mukaisessa siirtovelvoitteen piiriin kuuluvassa edelleen lähettämisessä.

Tietoyhteiskuntakaarta koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (LiVM 10/2014 vp – HE 221/2013 vp, s. 12–13) liikenne- ja viestintävaliokunta on todennut seuraavaa: ”Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Euroopan komissio on vastikään edellyttänyt virallisessa huomautuksessaan, että nyt käsiteltävänä olevaan esitykseen kuulumattoman tekijänoikeuslain 25 i §:n mahdollinen ristiriita Euroopan unionin säädösten kanssa arvioidaan, ja että oikeus korvaukseen palautetaan mainittuun tekijänoikeuslain säännökseen.

Valiokunta korostaa, että sivistysvaliokunta piti lausunnossaan komission tekemän huomautuksen vuoksi välttämättömänä, että tekijänoikeuslakia pikaisesti muutetaan siten, että tekijöille, esittäjille ja tuottajille taataan oikeus korvaukseen jakeluelvoitteen alaisen kanavien edelleen lähettämisestä.”

Sivistysvaliokunta lausui tietoyhteiskuntakaarta koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa (SiVL 5/2014 vp – HE 221/2013 vp, s. 4) seuraavaa: ”Siirtovelvoitteen (must carry) tavoitteena on varmistaa yhteiskunnallisesti merkittävien kanavien saatavuus myös kaapeliverkoissa. Sääntelyllä halutaan varmistaa sananvapauden liittyvä oikeus ottaa vastaan viestejä ja näin antaa katsojille edellytykset moniarvoiselle viestinnälle ja vapaalle mielipiteenmuodostukselle. Siirtovelvoite merkitsee Suomessa kuitenkin poikkeuksellista puuttumista televisio- lähetyksmarkkinoiden toimintaan, sillä teki-

jänoikeuslain (404/1961) 25 i §:n mukaan siirtovelvoitelähetykset kaapeliverkoissa on vapautettu tekijänoikeuskorvauksista.”

Siirtovelvoitteesta on edellä mainitun hallituksen esityksen mukaisesti säädetty tietoyhteiskuntakaaren 227 §:ssä, joka esityksen perustelujen mukaan vastaa asiallisesti viestintämarkkinalain 134 §:ää. Tietoyhteiskuntakaaren 227 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, joissa määritellään siirtovelvollisuuden piiriin kuuluvat yleisen edun kanavat ja niihin liittyvät aineistot ja oheispalvelut, ovat 351 §:ssä olevien lain voimaantulosäännösten mukaan voimassa 31 päivään joulukuuta 2016, mikä vastaa viestintämarkkinalain siirtovelvoitteen voimassaoloa koskevaa nykysääntelyä. Tämän jälkeen yleisen edun kanavat tulevat uudelleen määriteltäviksi.

Siirtovelvoitteen nykyisestä laajuudesta todetaan sähköisen median viestintäpoliittisessa ohjelmassa (VNS 4/2012 vp, s. 104) seuraavaa:

”Komissio on ryhtynyt selvittämään Suomen voimassaolevaan siirtovelvoitteeseen liittyvää sääntelyä tekijänoikeusdirektiivien kannalta. Nykyiseen ratkaisuun, jossa siirtovelvoitteen piirissä olevien kanavien edelleen lähettäminen kaapeliverkossa on kokonaan vapautettu tekijänoikeuskorvauksista täydellisellä tekijänoikeuksien rajoituksella, saattaa siten liittyä tulevaisuudessa muutospaineita.

Siirtovelvoitteella turvataan katsojien mahdollisuutta ottaa vastaan tietyt sananvapauden toteutumisen kannalta tärkeät ohjelmistot. Katsojien perustellut odotukset puoltavat siirtovelvoitteen jatkamista Yleisradio Oy:n julkisen palvelun ohjelmistojen lisäksi myös kaupallisilla yleisen edun mukaisilla ohjelmistoilla.

Siirtovelvoitteen tarpeellisuudesta ja laajuudesta on esitetty erisuuntaisia näkemyksiä ohjelman valmistelun yhteydessä. Viestintäpolitiikan näkökulmasta tekijänoikeuskorvauksia koskevat ratkaisut ovat nähtävissä siirtovelvoitteen korvattavuudesta erillisenä kysymyksenä. Näin ollen tulevasta tekijänoikeuskorvauksia koskevasta päätöksistä riippumatta lähtökohdaksi otetaan, että siirtovelvoite koskisi edelleen nykyisen laajuisena Yleisradio Oy:n ja yleisen edun kanavien ohjelmistoja. Kyse on viestintäpoliittisesta ratkaisusta, jolla edelleen vahvistetaan kaikkien

katsojien tasapuolista mahdollisuutta vastaanottaa yleisen edun kanavia.”

Sivistysvaliokunta jatkoi tietoyhteiskuntakaarta koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa seuraavasti: ”Käsitellessään hallituksen esitystä voimassa oleviksi laeiksi viestintämarkkinalain 134 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamiseksi (HE 13/2010 vp) eduskunta hyväksyi lausuman, jossa eduskunta edellytti, että jos verkko- ja palvelutarjonta vuosina 2011—2016 kehittyvät tavalla, jota ei voida nyt ennakoida ja kehitys johtaa tekijöiden tai kansalaisten kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen, hallitus ryhtyy toimenpiteisiin tekijänoikeuslain 25 i §:n muutostarpeiden arvioimiseksi.

Valiokunta pitää eduskunnan vuonna 2010 hyväksymän lausuman mukaisesti tärkeänä, että siirtovelvoitteen jatkamista arvioidaan viimeistään nykyisen ja lakiehdotuksessa ehdotetun voimassaolojakson loppuvaiheessa ja vasta sitten ja senhetkisen markkinatilanteen ja teknologian kehityksen valossa päätetään velvoitteen jatkamisesta.” (SiVL 5/2014 vp, s. 4—5)

Sivistysvaliokunta viittasi myös Euroopan komission Suomelle antamaan viralliseen huomautukseen, jossa komissio toteaa, että tekijänoikeuslain kyseiset säännökset ovat tietoyhteiskuntadirektiivin 2001/29/EY 3 artiklan ja lähioikeusdirektiivin 2006/115/EY 8 artiklan 2 kohdan vastaisia.

”Komissio viittaa tietoyhteiskuntadirektiivin 3 artiklaa tulkinneeseen unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, johon komissio perustaa käsityksensä siitä, että jakeluvelvoitteen alaisten kanavien edelleen lähettäminen kaapeliverkossa on tietoyhteiskuntadirektiivin 3 artiklassa ja lähioikeusdirektiivin 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämistä. Tietoyhteiskuntadirektiivin 5 artiklan luettelo yleisölle välittämisen oikeuteen sovellettavista poikkeuksista ja rajoituksista on tyhjentävä, eikä sisällä poikkeusta, joka koskisi jakeluvelvollisuuden puitteissa tapahtuvaa yleisölle välittämistä. Tämän vuoksi komissio katsoo, että tällaista edelleen lähettämistä ei voida vapauttaa vaatimuksesta hankkia lupa edelleen lähetettyjen teosten tekijöiltä ja maksaa näille korvausta, kun teoksia välitetään yleisölle.

Virallinen huomautus on ensimmäinen vaihe komission rikkomusmenettelyssä. Tämän jälkeen komissio voi antaa perustellun lausunnon sekä viedä asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos se katsoo Suomen edelleen rikkovan kyseessä olevien direktiivien säännöksiä.” (SiVL 5/2014 vp, s. 5)

Koska tietoyhteiskuntakaarta koskevassa hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutoksia tekijänoikeuslakiin, ”sivistysvaliokunta pitää välttämättömänä komission huomautuksen ja sen perustelujen vuoksi, että tekijänoikeuslakia pikaisesti muutetaan siten, että tekijöille, esittäjille ja tuottajille taataan oikeus korvaukseen jakeluvälitteiden alaisten kanavien edelleen lähettämistä. Sivistysvaliokunta esittää liikenne- ja viestintävaliokunnalle, että se mietinnössään hyväksyisi tätä koskevan lausumaehdotuksen.”

Komissio viittaa Suomelle antamassaan virallisessa huomautuksessa tietoyhteiskuntadirektiivin 3 artiklaa tulkinneeseen unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön (mm. tuomio ITV Broadcasting, C-607/11, EU:C:2013:147; tuomio SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764; tuomio SCF, C-135/10, EU:C:2012:140). Lisäksi viikkoa ennen komission virallisen huomautuksen antamista unionin tuomioistuin antoi tuomion asiassa Svensson (C-466/12, EU:C:2014:76), joka koskee linkittämisen kautta tapahtuvaa aineistojen saataviin saamista.

ITV Broadcasting –tapaus koski maanpäällisten televisiolähetysten vastaanottoalueella tapahtuvaa ohjelmasignaalin vastaanottamista ja edelleen lähettämistä. Viitaten tietoyhteiskuntadirektiivin 23 perustelukappaleeseen ja 3 artiklan 3 kohtaan tuomioistuin totesi, että ”säännellessään tilanteita, joissa tiettyä teosta käytetään useisiin tarkoituksiin, unionin lainsäätäjä on tarkoittanut, että teoksen tekijän on periaatteessa sallittava erikseen asianomaisen teoksen kukin lähettäminen tai edelleen lähettäminen, jossa käytetään erityistä tekniikkaa”.

Edelleen tuomioistuin totesi, että edellä sanottu vahvistetaan myös ”direktiivin 93/83 2 ja 8 artiklassa, joissa edellytetään uutta lupaa alkuperäisen televisio- tai radiolähetyksen, joka sisältää suojattuja teoksia, samanaikaiseen muuttumattomaan ja kokonaisuudessaan tapahtuvaan edelleen lähettämiseen satelliitin tai kaapelin välityksellä, vaikka nämä lähe-

tykset olisivat jo vastaanotettavissa niiden peittoalueella muun tekniikan välityksellä eli esimerkiksi maanpäällisten verkkojen radioaaltojen välityksellä”. (C-607/11, kappaleet 24 ja 25)

Tuomion mukaan ”tekijänoikeuden ja lähi-oikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukais- tamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisen käsitettä on tulkittava siten, että se kattaa maanpäälliseen televisiolähteykseen sisältyvien teosten edelleen lähettämisen, jonka muu yhteisö kuin alkuperäinen lähetystoiminnan harjoittaja suorittaa ... internetissä tapahtuvan suoratoiston välityksellä vaikka tilaajat ovat kyseisen maanpäällisen televisiolähteyksen peitto- alueella ja voivat vastaanottaa sen laillisesti televisiovastaanottimeen”. Kyseessä on internetissä tapahtuva televisiolähteyksen tekeminen välittäminen (internet stream).

Tapauksessa C-466/12 (Svensson) oli kysymys mediaseurantayhtiön asiakkailleen tarjoamista linkeistä vapaasti internetissä saatavilla olleisiin aineistoihin. Linkittäminen vapaasti saatavilla olevaan ja lailliseen aineistoon katsottiin sallituksi, koska aineistoa ei välitetty alkuperäiseen julkaisuun nähden uudelle yleisölle.

Nyt puheena olevan siirtovelvoitteen alaisten televisio- ja radio-ohjelmien edelleen lähettäminen ja Svensson-tapauksen linkittäminen internetissä vapaasti saatavilla oleviin aineistoihin eroavat toisistaan suuresti.

Edelleen lähettämisen toimintaympäristössä teleyritykset tarjoavat maanpäällisessä lähetyksessä lähetettyjä televisio- ja radio-ohjelmistoja asiakkailleen kaapelitelevisio- verkossa. Internetissä tieto ja aineistot ovat vapaasti kaikkien halukkaiden saatavilla, ellei saatavuutta ole nimenomaisesti rajoitettu.

Vapaasti ja rajoittamattomasti yleisön saatavilla olevaan lailliseen aineistoon on mahdollista linkittää niin, ettei linkitettävien aineistojen tekijöiden oikeuksia loukata. Sitä vastoin tv-ohjelmien siirtäminen ja tarjoaminen käyttäjälle edelleen lähettämällä on tekijänoikeudellisesti merkityksellinen toimi riippumatta siitä, kuuluuko se siirtovelvoitteen piiriin vai ei. Svensson-tapauksen päätelmien ei voida katsoa soveltuvan kaapelite-

levisioverkoissa tapahtuvaan edelleen lähettämiseen.

2 Esityksen vaikutukset

Tekijöillä ja lähioikeuksien haltijoilla olisi lainmuutoksen jälkeen mahdollisuus kohdistaa korvausvaatimus ohjelmiin sisältyvien teosten edelleen lähettämistä sellaisiin verkopalvelua kaapelitelevisioverkoissa tarjoaviin teleyrityksiin, joita tietoyhteiskuntakaarissa säädetty siirtovelvoite koskee ja jotka edelleen lähettävät siirtovelvoitteen alaisia televisio- tai radio-ohjelmia. Muiden kuin siirtovelvoitteen piiriin kuuluviin ohjelmistoihin sisältyvien teosten edelleen lähettämisen edellyttää tekijänoikeuslain 25 h §:n mukaisesti luvan hankkimista ja korvauksen maksamista.

Viestintämarkkinalain 134 §:n muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä annetussa liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunnossa (LiVM 8/2010 vp – HE 13/2010 vp) on viitattu sivistysvaliokunnalle ja liikenne- ja viestintävaliokunnalle toimitettuun Kopiaoston ry:n ilmoitukseen vapaasti vastaanotettavien kotimaisten televisiokanavien edelleen lähettämisen tariffista kaapeliverkoissa. Mietintö sisältää myös valiokuntien arvioinnin ilmoitetun tariffin suuruudesta: ”Liikenne- ja viestintävaliokunta yhtyy sivistysvaliokunnan arvioon, jonka mukaan ilmoituksessa mainittu tariffi 0,03 euroa/kotitalous/kanava/kuukausi ei ole niin merkittävä, että vakiintuneiden ohjelmistojen näkyvyys sen johdosta vaarantuisi.”

Edellä mainitussa Kopiaoston ilmoituksessa mainittu tariffi on hallituksen esityksen luonnosta koskevalla lausuntokierroksella asetettu kyseenalaiseksi ja on esitetty, että Kopiaoston ilmoittama korvaus olisi vain neuvottelevien pohja ja että lopullinen korvaus olisi huomattavasti suurempi.

Vuonna 2010 esillä olleella tariffilla 0,03 senttiä/kanava/kuukausi laskettuna kotitalouksille, joita Viestintäviraston vuoden 2014 tilaston mukaan on noin 1,5 miljoonaa, kokonaisuutena edelleen lähettämistä maksettavaksi tulevat tekijänoikeuskorvaukset siirtovelvoitteen alaisten seitsemän kanavan edelleen lähettämistä olisivat yhteensä noin 3,8 miljoonaa euroa.

Kopiaosto on 23.11.2014 ilmoittanut opetus- ja kulttuuriministeriölle, että edellä mainittu tariffitaso on lähtökohtana myös tulevilla tariffikeskusteluilla. Vuoden 2010 jälkeen tapahtunut kustannusten nousu ja inflaatiokehitys huomioon ottaen tariffi nousisi Kopiaoston mukaan enimmillään 0,0328 euroon. Tällä tariffilla laskettuna kotitalouksien kokonaiskorvaukset siirtovelvoitteen alaisten televisiokanavien edelleen lähettämistä olisivat vuodessa enimmillään 4,1 miljoonaa euroa. Yksittäiselle kotitaloudelle korvausoikeuden palauttaminen lakiin merkitsisi enintään 2,75 euron vuotuista kustannusta.

Lain mukaan korvausvelvollisuus kohdistuisi siihen, joka edelleen lähettää siirtovelvoitteen alaisia ohjelmistoja. Siirtovelvoitteen alaisten kanavien jakelusta kuluttajalle hyötyvät sekä ohjelmistojen edelleen lähettäjät että niiden alkuperäiset lähettäjät. Kaupallisille televisioyhtiöille tämä tarkoittaa mainoskontakteja ja sitä kautta mainostuloja, Yleisradiolle puolestaan sitä, että kaikki kotitaloudet tavoitetaan ja julkisen palvelun velvoitteet tulevat täytetyiksi.

Kaapelioperaattoreille siirtovelvoitteen toteuttaminen varmistaa asiakkaiden säilymisen ja luo sitä kautta mahdollisuuksia kaupallisten televisioyhtiöiden ja tuotteiden myynnille.

Kaapelioperaattoreiden liiketoimintaan suhteutettuna edellä kuvatun suuruiset korvaukset olisivat kuitenkin varsin pieniä. Esimerkiksi kaapelioperaattoreiden kotitalouksilta vuonna 2013 perimät perusmaksut olivat yhteensä 106 miljoonaa euroa. Samana ajankohtana kolmen suurimman kaapelioperaattorin liiketoiminnan tulos oli yhteensä n. 458 miljoonaa euroa.

Edellä mainittujen tariffien pohjalta tehtyjen kustannusarvioiden perusteella on pääteltävissä, etteivät kustannukset muodostuisi kohtuuttomiksi suhteessa korvausvelvollisten liiketoimintaan.

3 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä. Esityksestä on järjestetty laaja lausuntokierros ajalla 9.10.–27.10.2014. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriössä on järjestetty asiasta avoin keskustelutilaisuus.

Tekijöitä, esittäviä taiteilijoita sekä äänite- ja elokuvatuottajia edustavat toimiala- ja yhteishallinnointijärjestöt katsoivat lausunnoissaan, että luonnos hallituksen esitykseksi korvausoikeuden palauttamisesta on kattava, selkeä ja perusteluineen sellaisenaan hyväksyttävä. Tuotos ry ja SEK ry esittivät lisäksi, että av-tuottajille tulisi säätää nimenomainen korvausoikeus edelleen lähettämisestä.

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) piti mahdollisena, että televisioyhtiöt hankkivat oikeudet Suomessa valtakunnalliseen jakeluun samanaikaisesti moniin eri jakelukanaviin riippumatta must carry -velvoitteesta. Esitykseen tulisi EK:n mukaan kirjata, ettei 25 i § sovellu, jos lähettäjäyrittäjä on hankkinut tv-ohjelmien lähetysoikeudet myös jakeluun kaapeliverkossa. Nykytilan kuvaukseen tulisi lisätä, ettei Suomessa ole kerätty eikä maksettu näissä tilanteissa tekijänoikeuskorvauksia. Tästä olivat tekijänoikeusjärjestöt antaneet sitoumuksensa. Esitykseen kaivattiin myös perustuslaillista analyysia perustuslakivaliokunnan lausunnon pohjalta.

EK:n mukaan suora lisensiointi olisi mahdollistettava sopimuslisenssijärjestelyn ohella. Esityksen vaikutusarvioinnissa tulisi esittää taloudelliset ja yritysvaikutukset korvausvelvollisuuden seurauksista arvoketjun eri toimijoille aina ohjelmatuotannosta lähettäjäyrittäjiin ja loppukäyttäjiin asti. Korvaustaso tulisi määritellä hallituksen esityksessä.

Myös Keskuskaupakamari korosti vaikutusarvioinnin tärkeyttä. Lisäksi se katsoi olevan mahdollista, että televisioyhtiö on hankkinut oikeudet myös valtakunnalliseen jakeluun kaapeliverkossa, eikä tällöin voida säätää edelleen lähettämistä uutta korvausoikeutta. Asia pitäisi lykätä siksi, kunnes tekijänoikeuksien yhteishallinnointidirektiivin mukaiset lainmuutosehdotukset annetaan eduskunnan käsiteltäväksi.

Viestinnän keskusliitto (VKL) piti korvausoikeuden palauttamista perusteltuna tekijänoikeusjärjestelmän koherenssin ja Suomen EU-oikeudellisten sekä kansainvälisten velvollisuuksien kannalta. Korvausoikeus tulisi rajata lain voimaantulon jälkeen tapahtuvaan edelleen lähettämiseen.

Perusteluihin tulisi selvytyden vuoksi lisätä maininta, että kaapeliverkossa voidaan lähettää myös alkuperäisiä lähetyksiä, joko samaan tai eri aikaan maanpäällisen lähetyksen

kanssa. Nyt esitettävä laki koskisi ainoastaan niitä lähetyksiä, jotka tapahtuvat teknisesti edelleen lähettämisenä.

Esitykseen tulisi lisätä myös selvitys televisio-ohjelmien jakelumarkkinoista ja tosiasiallisesta oikeuksien hankinnasta. Vähintäänkin tulisi olla maininta, että lähettäjäyrittäjät voivat hankkia oikeuksia samanaikaisesti moniin eri jakelukanaviin, maanpäällisten oikeuksien lisäksi ohjelmien alkuperäiseen lähettämiseen tai edelleen lähettämiseen kaapeliverkossa ja muuhunkin jakeluun. Jos televisioyhtiö on hankkinut oikeudet ohjelmien edelleen lähettämiseen kaapeliverkossa ja maksanut siitä korvaukset, ei 25 i §:n nojalla tulisi olla oikeutta kaksinkertaiseen korvaukseen.

VKL esitti myös 48 §:n 4 momentin viimeisen virkkeen poistamista, koska se syrjii Suomessa toimivia lähettäjäyrittäjiä. Perusteluihin tulisi lisätä maininta tekijänoikeusjärjestöjen antamista sitoumuksista sekä listaus siirtovelvoitteen alaisista kanavista. VKL piti Kopioston aikanaan ilmoittamaa 0,03 euron korvaustasoa vain neuvottelujen pohjana ja katsoi, että esityksessä tulisi mainita, että neuvotteluissa voidaan poiketa tästä tasosta huomattavastikin.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry:n lausunnossa, johon myös Elisa Oyj:n, TeliaSonera Finland Oyj:n ja Finnetliiton lausunnoissa viitattiin, edellytettiin kuvausta televisiolähetysoikeuksien hankinnassa vallitsevasta käytännöstä sekä käytännöstä siirtovelvoitelähetysten korvauksettomuudesta.

Lausunnossa korostettiin Euroopan unionin tuomioistuimen Svensson-tapauksen merkitystä asian kannalta ja toivottiin perusteluihin EU-oikeudellista arviota. Mahdollisen säännöksen muotoilussa olisi otettava huomioon mahdollisuus suorittaa tekijälle korvaus sekä maanpäällisen että kaapeliverkon osalta samalla kertaa. Mahdollisuutta saada kaksinkertainen korvaus ei pitäisi syntyä.

Lisäksi perusteluissa olisi vahvistettava, että kyse ei ole edelleen lähettämistä, kun televisioyhtiö on ostanut oikeudet sekä maanpäälliseen että kaapeliverkkoon samalla kertaa ja lähetykset tapahtuvat televisioyhtiön aloitteesta ja vastuulla. Tekijällä olisi korvausoikeus vain niissä tapauksissa, joissa tekijä ei ole saanut korvausta muussa yhteydessä.

Finnnet-liiton mielestä siirtovelvollisuutta koskeva säännös tulisi avata ja velvoitteen laajuus arvioida samalla kertaa.

DNA Oy korosti lausunnossaan, että siirtovelvoitteen alaisten kanavien jakelu on aina ollut tosiasiallisesti osa alkuperäistä lähettämistä. Televisioyhtiöt ovat hankkineet oikeuden koko Suomen kattavaan jakeluun ja televisioyhtiöt ovat maksaneet korvaukset oikeudenhaltijoille, eivätkä oikeudenhaltijat ole missään vaiheessa perineet korvauksia siirtovelvoitteen alaisten verkkojen haltijoilta. Tekijänoikeuslakiin tulee kirjata nimenomaisesti se, että oikeudenhaltijoilla on oikeus korvaukseen osana televisio- ja radioyhtiöiltä saatavaa korvausta alkuperäisestä lähetyksestä.

DNA:n mukaan lainsäädäntömuutosten tekemisessä tulee ottaa huomioon oikeuksien hankkimisessa Suomessa vallinnut ja vallitseva käytäntö, EU-oikeudessa tapahtunut viimeaikainen kehitys sekä perustuslakivaliokunnan näkemykset. Perusteluissa tulisi esittää selkeästi ja avoimesti ne tavoitteet ja perusteet, joiden vuoksi markkinoita halutaan muuttaa. Tarvitaan myös perusteellinen ja avoin vaikutusarviointi.

Digita Oy suhtautui korvausoikeuden palauttamiseen kielteisesti. Sen mielestä ehdotus heikentää kaupallisen kotimaisen television kilpailukykyä ja sillä on haitallisia vaikutuksia kotimaiseen audiovisuaaliseen tuotantoon. Digitan mukaan esityksestä aiheutuvat taloudelliset kustannukset ovat televisio-toiminnalle merkittävät, eikä esitettyä 0,03 euron kanavakohtaista hintaa voida ottaa vaikutusarvioinnin lähtökohdaksi. Digitan mukaan kaapelioperaattorit eivät voi siirtää korvausta käyttäjien maksettavaksi, koska siirtovelvoitteen alaiset televisiokanavat on toimitettava käyttäjille maksutta. Kustannukset tulisivat todennäköisesti televisioyhtiöiden kannettaviksi.

Digitan mukaan ehdotuksessa tulisi mahdollistaa oikeuksien hankkiminen edelleen lähettämiseen myös tekijöiltä itseltään eikä ainoastaan heitä edustavalta järjestöltä. Ehdotukseen tulisi lisätä myös yhteisantennijärjestelmää koskeva poikkeus. Parannusehdotukset vastasivat FiComin ehdotuksia.

Sanoma Media Finland kaipasi perusteluihin selkeää kuvausta televisio-ohjelmien oikeuksien hankinnasta. Suora lisensiointi tuo-

tantoyhtiöiltä televisioyhtiölle on kustannus-tehokkain ja luotettavin tapa järjestää oikeuksien hankinta ja korvausten kohdentaminen. Sopimuslisenssijärjestely ei voi olla yksinomainen keino hankkia oikeuksia kaapelijakeluun.

Samanaikaisessa ja muuttamattomassa kaapelitelevisiojakelussa (ns. direct injection) ei Sanoma Median mielestä ole kyse edelleen lähettämisestä. Kun televisioyhtiö on hankkinut tarvittavat lähetysoikeudet myös kaapelitelevisiojakeluun ja ohjelmasignaali toimitetaan suoraan kaapelitelevisioyhtiölle, ei kyseessä ole edelleen lähettäminen vaan alkuperäinen ja samanaikainen lähettäminen.

Sanoma Median mielestä Kapioston ilmoittaman tariffin suuruus tulisi arvioida ja lisäsi tulisi selvittää korvausten vaikutukset kotimaisten ohjelmatuotantojen rahoitukselle sekä ohjelmien syntymiselle Suomessa. Lähettäjäyrityksellä tulisi kaikissa olosuhteissa olla oikeus määrätä omasta signaali-oikeudestaan. Eurooppalainen oikeuskäytäntö tulisi lisätä perusteluihin.

MTV Oy:n mukaan edelleen lähettämisen käsite olisi määriteltävä. Kaikki kaapeliverkossa tapahtuva lähettäminen ei ole edelleen lähettämistä. Lain soveltamisalan on oltava selkeä. Edelleen lähettämislle on saatava lähettäjäyrityksen suostumus.

Korvausoikeus edelleen lähettämisestä tulisi rajoittaa vain niihin tapauksiin, joissa kyse on siirtovelvoitteen alaisten lähetysten edelleen lähettämisestä ja joissa tekijän ei ole katsottu saaneen korvausta muussa yhteydessä. Tämä vastaisi MTV:n mukaan vallitsevaa käytäntöä. Perusteluissa tulisi myös todeta, että lähettäjäyritykset voivat toteuttaa alkuperäiset lähetykset myös johtimitse tai muiden siirtotekniikoiden kautta. Lain 48 §:n 4 momentin viimeinen virke pitäisi poistaa.

Yleisradion mukaan esityksen perustuslainmukaisuutta tulee tarkastella oikeusministeriön kanssa yhteistyössä. Taloudelliset vaikutukset olisi laskettava auki esityksessä. Jos lähettäjäyritys on hankkinut myös kaapelitelevisiojakelun kattavat tv-lähetysoikeudet, kyse ei ole edelleen lähettämisestä.

Oikeusministeriön käsityksen mukaan nykyisen tilanteen voidaan katsoa olennaisesti muuttuneen vuoteen 2005 verrattuna, jolloin perustuslakivaliokunta arvioi teleyrityksen velvollisuutta maksaa tekijälle korvauksia.

Siirtovelvoitteen ala on supistunut ja korvausvelvollisuus jää merkittävästi määrältään pienemmäksi kuin vuonna 2005. Ministeriön mukaan on mahdollista, ettei korvausvelvollisuuden oikeasuhtaisuus muodostu enää ongelmalliseksi omaisuuden suojan kannalta. Korvausvelvollisuuden taloudelliset vaikutukset teleyrityksille tulisi kuitenkin arvioida ajantasaisesti ja täsmällisesti.

Jos käytäntönä on, että lähettäjäyritys hankkii oikeudet vain ohjelmistojen lähettämiseen mutta ei niiden siirtämiseen kaapelitelevisioverkossa, jolloin tekijöille maksettavat korvaukset eivät kata ohjelmistojen siirtämistä, siirtämisestä maksettavat korvaukset eivät oikeusministeriön mielestä muodosta kaksinkertaista korvausoikeutta tekijöille, vaikka alkuperäisen lähetyksen ja sen kaapeliverkkokojakelun kohdeyleisö on käytännössä sama.

Oikeusministeriö katsoi, ettei estettä korvausten kanavoimiselle hyväksytyin järjestön kautta ole, mikä on sinänsä myös yleinen käytäntö tekijänoikeussäätelyssä. Terminologiassa tulisi siirtyä käyttämään ”siirtovelvoitetta”.

Oikeusministeriön mielestä Svensson-tapaus tulisi selostaa lyhyesti perusteluissa, vaikka ministeriö katsoikin analyysissaan, ettei tapauksella sellaisenaan ole suoraa vaikutusta esityksen sisältöön. Edelleen ministeriö katsoi, että tv-ohjelmien siirtäminen ja tarjoaminen käyttäjälle on tekijänoikeudellisesti olennainen toimi riippumatta siitä, kuuluuko se siirtovelvoitteen piiriin vai ei. Bernin sopimuksen ja tietoyhteiskuntadirektiivin mukaan tekijöillä on tällöin aina oikeus korvaukseen. Svensson-tuomio ja muu siihen liittyvä oikeuskäytäntö ei anna aihetta muuttaa tai poiketa esitysluonnoksesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö oli valmis hyväksymään esityksen, mutta piti tärkeänä, että pidemmällä tähtäimellä Suomi edistää Euroopan tason jakelutierippumattomia tekijänoikeusratkaisuja. Ulkoasiainministeriö katsoi, ettei Suomi voi jättää toteuttamatta lainmuutosta, jonka se on komissiolle ilmoittanut tekevänsä. Valtiovarainministeriön mielestä lainmuutos on välttämätön toteuttaa, sillä mikäli lainmuutosta ei tehtäisi esitetyn aikataulun mukaisesti ja kanne Suomea vastaan nostetaan, EU:n tuomioistuin saattaisi määrätä Suomelle sakkoja.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston mielestä kaapelilähettäminen voi olla myös alkuperäistä lähettämistä eikä sitä pitäisi lainsäädännöllä profiloida pelkästään edelleen lähettämiseksi. Suoraa sopimista ei pitäisi markkinoiden näkökulmasta turhaan rajoittaa. Kuluttajanäkökulmasta olisi tärkeää tehdä realistinen arvio siitä, minkä suuruisesta tulonsiirrosta kaapelitalouksissa asuvilta kuluttajilta oikeudenhaltijoille on kyse. Ensisijainen vaihtoehto korvauksen maksamiseen tulisi olla sopimukseen perustuva korvaus, ja vasta toissijaisesti korvaus pitäisi hoitaa järjestön kautta. Myös työ- ja elinkeinoministeriö oli lausunnossaan tämän kannalla.

Viestintävirastolla ei ollut huomauttamista luonnoksesta, mutta totesi, että lainmuutos voi käynnistää keskustelun siirtovelvoitteen tarpeellisuudesta ja laajuudesta.

Helsingin kärjäoikeuden mukaan pitäisi esittää lainsäädännön muutokselle vaihtoehtoisia ratkaisuja, esimerkiksi se, että samalla kertaa poistettaisiin sekä jakeluelvoite ja korvauksettomuuteen perustuva erityissäännös. Kärjäoikeus katsoi lisäksi, että EU-oikeuden kehittymisen kannalta voisi olla suotavaa, että asiasta saataisiin EU-tuomioistuimen perusteltu ratkaisu.

Kiinteistöliitto katsoi, että luonnos ulottuu myös sellaisiin yhteisäntennijärjestelmiin, joiden haltijana ovat yksinomaan taloyhtiöt tai niiden omistamat tai itsenäisesti toimivat aluehuolto-yhtiöt. Esitykseen tai perusteluihin olisi kirjattava vähintään seuraavaa: 1) jos ennen edelleen lähettämistä on maksettu korvaus, joka kattaa myös edelleen lähettämisen, korvausta ei voida vaatia; 2) korvausoikeus ei koske asunto-osakeyhtiöiden yhteisäntennijärjestelmiä.

Keskustelutilaisuuden ja lausuntokierroksen jälkeen esitystä on paranneltu. EU-oikeuden keskeisimmät tapaukset on kuvattu ja arvioitu esityksen taloudellisia vaikutuksia tarkemmin. Esityksen perustuslakiarviointia on laajennettu ja syvennetty.

Esityksessä on kuvattu myös se mahdollinen oikeuksien hankinnan tilanne, jossa lähettäjäyritys hankkii oikeuksia lähettämiseen sekä maanpäällisessä verkossa että kaapelitelevisioverkossa.

Sekä keskustelutilaisuudessa että lausuntokierroksella esitettiin, että esityksessä tulisi kuvata televisio-ohjelmien oikeuksien han-

kinnan käytännöt. Koska televisioyhtiöiltä ei ole saatavissa yksityiskohtaista ja kattavaa tietoa eri aikoina tapahtuneesta oikeuksien hankinnasta, sopimusten sisällöstä ja hankittujen oikeuksien kattavuudesta sekä sopimusten yleisyydestä, kuvausta ei voida tässä yhteydessä esittää.

Audiovisuaalisen alan tuottajien vaatimus itsenäisen korvausoikeuden myöntämisestä tuottajille ei perustu voimassa olevaan lakiin, koska tuottajilla ei ole omia 46 a §:n mukaisia oikeuksia edelleen lähettämiseen vaan ainoastaan tekijöiltä ja esittävilta taiteilijoilta mahdollisesti siirtyneitä oikeuksia. Itsenäistä korvausoikeutta ei näin ollen tässä yhteydessä voida esittää.

Hallituksen esityksen viimeistelyvaiheessa televisioyhtiöiden, teleyritysten ja oikeudenhaltijoiden taholta on esitetty eri suuntiin meneviä näkökohtia televisio-ohjelmistojen edelleen lähettämisestä ja kaapeliverkkojakelusta. Televisioyhtiöiden puolesta on korostettu, että koko tv-ohjelmien lähetysketju on usein alkuperäistä lähettämistä lähetystekniikasta riippumatta. Televisioyhtiöt voivat suoraan ohjelmien oikeudenhaltijoilta oikeuksia hankkiessaan maksaa korvauksen koko lähetysketjun osalta, jossa voi toimia myös kaapelioperaattoreita ja muita ohjelmistojen siirtopalveluiden tarjoajia.

Teleyritysten puolesta on korostettu sitä, että televisioyhtiöt ovat hankkineet kattavat lähetysoikeudet, jotka ulottuvat lähettämiseen kaikkiin suomalaisiin kotitalouksiin. Teleyritykset voivat toimia siirtoketjun osien palveluntarjoajina lähettäjäyritysten toimeksiannosta.

Oikeudenhaltijoiden puolesta on korostettu, että kun lähetysketjun osia hoitaa muu kuin lähettäjäyritys, kyse on edelleen lähettämisestä. Lisäksi on korostettu komission vaatimusta, että korvausoikeus on palautettava lakiin. Lähetys- tai siirtoketjujen pitäminen lähtökohtaisesti alkuperäisenä lähettämisenä vesittäisi oikeudenhaltijoiden mukaan korvausoikeuden.

Kysymystä siitä, mitä edelleen lähettäminen on suhteessa alkuperäiseen lähettämiseen, ei voida kaikilta osin ratkaista tässä hallituksen esityksessä eikä sen perusteluissa, vaan asia jää viime kädessä tuomioistuimen ratkaistavaksi.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnassa on käsiteltävänä myös hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta (HE 181/2014 vp). Mainittuun esitykseen sisältyy ehdotus otsikoiden lisäämisestä kaikkiin lain pykäliin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

25 i §. Pykälään palautettaisiin säännökset tekijän oikeudesta korvaukseen siirtovelvoitteen alaisiin ohjelmiin sisältyvien teosten edelleen lähettämisestä.

Pykälän 1 momentin viittaus televisio- ja radio-ohjelmien siirtovelvoitteen sisältävään viestintämarkkinalain 134 §:ään muutettaisiin viittaukseksi tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 227 §:ään, joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Siirtovelvoitteen ala määräytyy mainitun 227 §:n mukaisesti. Pykälä vastaa sisällöltään viestintämarkkinalain 134 §:ää.

Pykälän 2 momentiksi otettaisiin tekijänoikeuslain muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen HE 28/2004 vp sisältynyt 25 i §:n 2 momentti, joka asialliselta sisällöltään vastasi tuolloin voimassa ollutta 2 momenttia. Mainittua hallituksen esitystä vuonna 2005 käsitellessään perustuslakivaliokunta edellytti korvausoikeuden poistamista siirtovelvoitteen piiriin kuuluvasta edelleen lähettämisestä, minkä vuoksi pykälää muutettiin ja momentti poistettiin. Säännöksen palauttamista on käsitelty tarkemmin esityksen suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä koskevassa yksityiskohtaisten perustelujen jaksossa 2.

Ehdotettavan 2 momentin mukaan tekijällä olisi 1 momentissa tarkoitettusta edelleen lähettämisestä oikeus korvaukseen. Momenttiin tehtäisiin lisäksi muutos, jonka mukaan korvausoikeuden maksaminen 26 §:n 1 momentissa tarkoitettun järjestön välityksellä tapahtuisi vain silloin, kun lähettäjäyritys ei ole maksanut suoraan oikeudenhaltijoille korvausta edelleen lähettämisestä. Tällöin korvaus voitaisiin maksaa ainoastaan 26 §:n 1 momentissa tarkoitettun järjestön välityksellä, toisin sanoen sellaisen järjestön välityksellä, joka on hyväksytty sopimuslisenssijärjestöksi lisensioimaan 25 h §:n mukaisesti edelleen lähettämistä.

Jollei korvausta vaadita todisteellisesti kolmen vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona oikeus korvaukseen on syntynyt, oikeus korvaukseen raukeaisi.

Oikeus korvaukseen koskisi vain lain voimaantulon jälkeen tapahtuvaa edelleen lähettämistä. Tästä säädettäisiin lain voimaantulosäännöksissä.

Televisio-ohjelmistojen lähettäminen samoin kuin niiden edelleen lähettäminen voi tapahtua maanpäällisessä verkossa vapaasti etenevillä radioaalloilla tai kaapeliverkoissa.

Televisio-ohjelmistojen jakelu kaapelitelevisioverkoissa voi perustua siirtovelvoitteen tai muuhun edelleen lähettämiseen taikka alkuperäiseen kaapelitelevisiolähettämiseen.

Tilanteessa, jossa lähettäjäyritykset ovat hankkineet televisio-ohjelmien oikeudet vain maanpäällisessä verkossa vapaasti eteneviä radioaaltoja käyttäen tapahtuvaa alkuperäistä lähettämistä varten, televisio-ohjelmien edelleen lähettäminen on ollut mahdollista kaapelitelevisioverkon välityksellä.

Teknisesti ohjelmistojen siirtämisen maanpäällisessä verkossa toteuttaa lähettäjäyrityksen toimeksiannosta, aloitteesta ja vastuulla verkkopalveluyhtiö (Suomessa tällä hetkellä esimerkiksi Digita Oy), jolle lähettäjäyritys toimittaa signaalin.

Osa lähettäjäyrityksistä hankkii tällä hetkellä lähetysoikeudet koko Suomen alueelle eri jakeluteitä varten.

Lähettäjäyritykset voivat toteuttaa lähetysensä paitsi maanpäällisissä verkoissa myös johtimitse tai erilaisten siirtotekniikoiden yhdistelmillä riippumatta siitä, lähetetäänkö ohjelmistot samanaikaisesti myös maanpäällisessä televisioverkossa. Näissä tapauksissa lähetys voi tapahtua teleyritysten tai vastaavien toimesta, joille lähettäjäyritys toimittaa signaalin.

Jos lähettäjäyritys harjoittaa lähetystoimintaansa sekä maanpäällisessä verkossa että muissa verkoissa, se voi hankkia ohjelmien oikeudenhaltijoilta kaikkien käyttämiensä jakeluteiden osalta oikeudet, jotka kattavat sekä lähettämisen että ohjelmien siirtämisen siirtovelvoitteen piiriin kuuluvien ja muiden ohjelmistojen osalta.

Tällaisessa tapauksessa ohjelmistojen siirron lähettäjäyrityksen toimeksiannosta koteihin suorittavan verkkopalvelun tarjoajan toiminta ei ole edelleen lähettämistä.

Jos ohjelmiston lähettäminen maanpäällisessä tai kaapeliverkossa on edelleen lähettämistä mutta lähettäjäyrittäjä on sopinut myös sitä koskevista oikeuksista ohjelmien oikeudenhaltijoiden kanssa ja maksanut korvauksen, tekijällä tai ohjelman muulla oikeudenhaltijalla ei ole oikeutta saada toista korvausta vaatimalla korvausta erikseen edelleen lähettäjäältä.

Euroopan komission Suomelle antamassa virallisessa huomautuksessa, jossa edellytetään korvausoikeuden palauttamista oikeudenhaltijoille siirtovelvoitteen alaisten kanalien edelleen lähettamisestä, viitataan edelleen lähettämistä koskevaan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, erityisesti ITV Broadcasting –tapaukseen C-607/11. Oikeuskäytäntöä on käsitelty hallituksen esityksen yleisperusteluissa.

Pykälään ehdotettavat muutokset tulevat 45, 49 ja 49 a §:ssä olevien viittaussäännösten mukaisesti sovellettaviksi esittävien taiteilijoiden, luetteloiden ja tietokantojen valmistajien sekä valokuvaajien suojan kohteisiin.

47 §. Samalla kun korvausoikeus 25 i §:ssä tarkoitettuun siirtovelvoitteen alaiseen edelleen lähettämiseen palautettaisiin tekijöille, vastaava korvausoikeus palautettaisiin myös äänitallenteen tuottajille ja esittäville taiteilijoille poistamalla 47 §:n 2 momentin toinen virke.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan keväällä 2015.

Voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan ennen lain voimaantuloa tapahtuneeseen edelleen lähettämiseen sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Eduskunnan perustuslakivaliokunta edellytti lausunnossaan PeVL 7/2005 vp, että tekijänoikeuslain 25 i §:n 2 momentin säännökset tekijän oikeudesta korvaukseen siirtovelvoitteen alaisesta edelleen lähettamisestä tulee poistaa. Valiokunta katsoi, että säännös teleyrityksen velvollisuudesta maksaa tekijäl-

le korvausta lailla säädetyn velvollisuuden täyttämistä ei ole perustuslaissa turvatun omaisuuden suojan näkökulmasta oikeasuhtaista. Eduskunta hyväksyi korvausoikeuden poistamisen. Euroopan komissio on antanut Suomelle virallisen huomautuksen asiasta.

Perustuslakivaliokunta kiinnitti edellä mainitussa lausunnossa huomiota siihen, että siirtovelvoitteen piirissä olevat Yleisradio Oy:n vapaasti vastaanotettavissa olevat julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmistot sekä niihin liittyvät vapaasti vastaanotettavissa oleva oheis- ja lisäpalvelut samoin kuin valtakunnallisen ohjelmistoluvan nojalla verkon sijaintikunnassa tarjottavat vapaasti vastaanotettavat ohjelmistot ja palvelut on tarjottava käyttäjille muuttamattomina ja samanlaisina alkuperäisen lähetyksen kanssa, mutta sen lisäksi myös maksutta.

Viestintämarkkinalain säätämisen yhteydessä perustuslakivaliokunta oli katsonut, että teleyritysten siirtovelvollisuudesta säätämiseksi oli valtiosääntöoikeudelliselta kannalta hyväksyttävät, sananvapauteen liittyvät perusteet (PeVL 61/2002).

Vuonna 2005 antamassaan lausunnossa (PeVL 7/2005 vp) perustuslakivaliokunta arvioi vuonna 2005 vallinnutta tilannetta siirtovelvoitteen kohteena olevan teleyrityksen näkökulmasta. Arvioinnissa ei tarkasteltu ohjelmien oikeudenhaltijoiden tekijänoikeuslaissa säädettyjä oikeuksia perustuslaissa säädetyn omaisuuden suojan näkökulmasta.

Valiokunta katsoi teleyritysten siirtovelvollisuuden näkökulmasta, että ”tällaisessa kokonaisuudessa säännös teleyrityksen velvollisuudesta maksaa tekijälle korvausta lailla säädetyn velvoitteen täyttämistä ei valiokunnan mielestä ole perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvatun omaisuuden suojan näkökulmasta oikeasuhtaista. Tekijän oikeus saada korvaus alkuperäisen ohjelman lähettäjäyrittäjän lisäksi myös ohjelmaa jakavalta teleyritykseltä ylittää valiokunnan mielestä sen, mihin tekijällä tulee kohtuudella olla tällaisessa tilanteessa oikeus.”

Valiokunta viittasi myös selvitykseen, jonka mukaan tekijänoikeusjärjestöt eivät olleet perineet korvauksia jakeluvelvollisilta teleyrityksiltä, vaikka laissa oli säädetty oikeudesta korvaukseen. Esityksen yleisperustelujen nykytilaa koskevassa jaksossa on kerrottu, että mainitut sitoumukset oli aikanaan an-

nettu tilanteessa, jossa televisio- ja radio-ohjelmien siirtovelvoite säädettiin kaapelitelevisiolakiin ja tekijänoikeuslaissa yksinoikeus edelleen lähettämiseen supistettiin korvausoikeudeksi. Tällöin korvausoikeuden säätämisen ehdoksi oli eduskunnassa asetettu, että korvausta ei vaadittaisi.

Arvioitaessa tällä hetkellä toisaalta velvoitetta ohjelmistojen siirtämiseen ja tarjoamiseen käyttäjille ja toisaalta velvoitetta maksaa tekijöille ja muille ohjelmien oikeudenhaltijoille korvausta sekä näiden velvoitteiden oikeasuhtaisuutta huomiota tulisi kiinnittää sekä siirtovelvoitteen laajuuteen ja siinä tapahtuneisiin muutoksiin että teleyrityksen ja ohjelmien oikeudenhaltijoiden asemaan, myös oikeudenhaltijoiden omaisuuden suojaan. Tilannetta tulisi arvioida myös kansainvälisten sopimusten velvoitteiden ja EU:n lainsäädännön pohjalta.

Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Varsinaisen omistusoikeuden lisäksi omaisuuden suojan piiriin on katsottu kuuluvan myös varallisuusarvoiset immateriaalioikeudet, kuten tekijänoikeus, patenttioikeus ja tavaramerkkioikeus (HE 309/1993 vp).

Tekijänoikeuteen sisältyvät taloudelliset oikeudet ovat varallisuus oikeuksia, tekijöiden omaisuutta. Lainsäädäntöä, joka poistaa tekijänoikeuteen perustuvan korvausoikeuden tai estää sen toteuttamisen, olisi arvioitava omaisuuden suojan rajoituksena. Omaisuuden suojan kannalta on arvioitava sekä tekijänoikeuden haltijan että kaapeliverkon omistavan teleyrityksen omaisuuden suoja.

Sovitettaessa kahta tai useampaa perusoikeutta yhteen on pidetty välttämättömänä, ettei rajoituksilla puututa perusoikeuden ydinalueeseen. Jos kansainvälinen sopimus ja Euroopan unionin direktiivit edellyttävät korvausoikeuden säätämistä mutta korvausoikeus on siitä huolimatta poistettu kansallisesta laista, tällaisen kansallisen sääntelyn voidaan katsoa rajoittavan varsin merkittäväällä tavalla tekijänoikeutta ja ulottuvan tekijänoikeuden ydinalueelle.

Tekijän oikeus saada kohtuullinen korvaus ei ole kysymys, joka koskisi teleyrityksen omaisuuden suojan ydinaluetta, vaan kyse on teleyrityksen omaisuuden suojaan kohdistuvasta kohtuullisesta rajoituksesta, jolla on

katsottava olevan perusoikeuksien suojan kannalta hyväksyttävät perusteet.

Televisio-ohjelmistojen välittäminen kaapelitelevisioverkoissa on osa teleyritysten liiketoimintaa. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 61/2002 vp on todettu, että ohjelmistojen siirtovelvollisuus ei ole teleyrityksille yksinomaan taloudellinen rasite, koska valtakunnallisten televisiokanavien ohjelmistojen jakaminen on oletettavasti lisännyt kotitalouksien liittymistä kaapeliverkkoihin.

Nyt käsillä olevassa tilanteessa oikeasuhtaisuuden arvioinnin kannalta on merkitystä sillä, että teleyrityksen siirtovelvoitteen laajuutta on kavennettu lainsäädännöllä perustuslakivaliokunnan esittämän arvioinnin jälkeen. Lisäksi Suomen siirryttyä digitaalisiin televisiolähetysiin teleyritysten siirtovelvoite rasittaa kaapelitelevisioverkon välityskykyä vähemmän kuin analogisten televisiolähetysten aikana. Toisaalta siirtovelvoitetta koskevan lainsäädännön mukaan siirtovelvollisuutta ei ole, jos kaapelitelevisioverkon välityskyky on teleyrityksen käytössä sen omassa televisio- tai radiotoiminnassa, eikä teleyrityksen tarvitse tehdä olennaisia taloudellisia investointeja vaativia parannuksia siirtovelvollisuuden täyttämiseksi.

Siirtovelvoitteen alaiseen lähettämiseen liittyvien korvausten osalta on eräissä asiassa annetuissa lausunnoissa esitetty, ettei ohjelmien edelleen lähettämiseen kaapelitelevisioverkoissa saisi kohdistua kaksinkeräistä korvausta. Myös perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt tähän huomiota lausunsaan PeVL 7/2005 vp.

Tekijänoikeudellisesti merkityksellistä teosten käyttämistä voi tapahtua myös sellaisissa käyttötilanteissa, jotka vaikuttavat kokonaisuutena sisältyvän johonkin laajempaan käyttöön mutta jotka tosiasiallisesti ovat erillisiä tekijänoikeudellisia käyttötapahtumia. On esitetty, että kaapeliverkossa tapahtuvassa edelleen lähettämässä ohjelman lähetyksestä ohjelman vastaanottoon tapahtuisi vain yksi tekijänoikeudellisesti merkityksellinen toimi. Alkuperäinen lähetys ja tämän lähetysten edelleen lähettäminen muun kuin alkuperäisen lähettäjäorganisaation toimesta siitä riippumatta, onko kyse siirtovelvoitteen alaisesta vai muusta edelleen lähettamisestä, ovat kaksi erillistä tekijänoikeudellisesti

merkityksellistä tapahtumaa. Molempien osalta pitää sopia ja suorittaa korvaus erikseen.

Lähetäjäyrittäjä hankkii oikeudet omiin lähetyskanaviinsa ja itse tekemäänsä lähetystoimintaan, tapahtuivatpa lähetykset maanpäällisessä lähetyksessä tai kaapelitelevisioverkoissa. Lähetäjäyrittäjän omaan tarkoitukseensa hankkimat oikeudet ja tekijöille maksumat korvaukset eivät näin ollen kata muiden harjoittamaa alkuperäistä tai edelleen lähettämistä tai muuta ohjelmistojen siirtotoimintaa.

Sopimusvapauden puitteissa on myös mahdollista, että lähetäjäyrittäjä sopii ohjelman oikeudenhaltijoiden kanssa siitä, että sopimus kattaa paitsi alkuperäisen lähettämisen myös esimerkiksi kaapeliverkoissa tapahtuvan edelleen lähettämisen, ja maksaa siitä korvauksen. Tässä tilanteessa on olennaista, että lähetäjäyrittäjä on sopinut ohjelman oikeudenhaltijoiden kanssa edelleen lähettämistä niin, että sopimus kattaa myös oikeuden siirtää toiselle toimijalle oikeus edelleen lähettämiseen. Jos lähetäjäyrittäjä hankkimansa edelleen lähettämisoikeuden mukaisesti myöntää toiselle toimijalle luvan edelleen lähettämiseen, tästä edelleen lähettämisestä ei voida enää periä uutta korvausta edelleen lähettäjältä.

Tällaisessa tapauksessa ohjelman siirtämisestä (edelleen lähettämistä) maksettavat korvaukset eivät muodosta kaksinkertaista korvausta ohjelmien oikeudenhaltijoille, vaikka alkuperäisen lähetyksen ja sen kaapeliverkkojakelun kohdeyleisö on käytännössä sama valtakunnallisten televisiokanavien yleisö.

Oikeasuhtaisuuden arvioinnissa on tärkeää kiinnittää huomiota myös perusoikeuden rajoituksen laajuuteen ja olennaisuuteen. Myös korvauksen suuruudella on merkitystä.

Tekijänoikeuslain voimassa olevassa 25 i §:ssä viitataan viestintämarkkinalain 134 §:ään, jossa määritellään siirtovelvoitteen piiriin kuuluvat televisiokanavat. Viestintämarkkinalain muutoksella 732/2010 siirtovelvoitetta on olennaisesti supistettu, ja vuoden 2011 heinäkuun alusta siirtovelvoitteen piiriin kuuluvien kanavien määrä laski kahdestatoista seitsemään. Tällä hetkellä siirtovelvoitteen piiriin kuuluu neljä julkisen palvelun kanavaa ja kolme kaupallista kana-

vaa. Edellä mainittu viestintämarkkinalain pykälä on siirretty tietoyhteiskuntakaaren 227 §:ksi.

Tekijänoikeusjärjestö Kopiosto ry on vastikään ilmoittanut opetus- ja kulttuuriministeriölle, että sen vuonna 2010 eduskunnan sivistysvaliokunnalle ja liikenne- ja viestintävaliokunnalle ilmoittama tariffi 0,03 euroa/kotitalous/kanava/kuukausi korvaukseksi vapaasti vastaanotettavien kotimaisten televisiokanavien edelleen lähettämistä kaapeliverkoissa on edelleen lähtökohtana korvausneuvotteluissa. Lisäksi Kopiosto on ilmoittanut, että vuoden 2010 jälkeen tapahtunut kustannusten nousu ja inflaatiokehitys huomioon ottaen tariffi tulisi olemaan enimmillään 0,0328 euroa, ja se kattaisi kaikki oikeudenhaltijat, lukuun ottamatta lähetäjäyrittäjien signaali-oikeutta ja lähetäjäyrittäjälle siirtyneitä oikeuksia.

Kuten mainitut valiokunnatkin arvioivat asiaa vuonna 2010, hallitus katsoo, ettei Kopioston nyt ilmoittamaa enimmäiskorvausta voida pitää kohtuuttomana eikä sen voida arvioida suhteettomasti rajoittavan kaapeliverkon omistavan teleyrityksen omistusoikeutta.

Ehdotuksessa korvausoikeuden toteuttaminen on ajallisesti rajattu kolmeen vuoteen, ja korvausta on haettava todisteellisesti uhalla, että oikeus korvaukseen raukeaa. Tämä ratkaisu lisää sääntelyn oikeasuhtaisuutta ja selkeyttää korvausoikeuden soveltamista käytännössä. Oikeus korvaukseen koskisi vain lain voimaan tulon jälkeen tapahtunutta edelleen lähettämistä.

Korvauksen vaikutus siirtovelvoitteen piiriin kuuluvan ohjelmiston edelleen lähettäjän omaisuuden suojalle on edellä kerrotulla tavalla vähäisempi ja rajatumpi verrattuna vuoden 2005 tilanteeseen. Nyt ehdotettava korvausoikeuden palauttava tekijänoikeuslain muutos on Bernin sopimuksen ja Euroopan unionin direktiivien mukainen ratkaisu ja vahvistaa tekijöiden oikeuksien toteutumista ja oikeutta korvaukseen kaikissa tekijänoikeudellisesti merkityksellisissä teosten käytön tilanteissa.

Hallitus katsoo, että perustuslakivaliokunnan lausunnossa vuonna 2005 esitetyn arvion jälkeen perusoikeusrajoituksen toteuttamiseen kohdistuvan oikeudellisen arvioinnin perusteet ovat sekä oikeudellisesti että tosiasiallisesti olennaisesti muuttuneet. Niiden

uudelleen arvioinnille on nykytilanteessa painavia perusteita.

Perustuslakivaliokunta on vuonna 2005 edellyttänyt, että 25 i §:n 2 momentin säännökset tekijän oikeudesta korvaukseen siirtovelvoitteen alaisesta edelleen lähettämisestä poistetaan. Säännökset esitetään nyt palautet-

taviksi lakiin. Hallitus pitää tämän vuoksi perusteltuna, että esityksestä pyydetäisiin perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tekijänoikeuslain 25 i ja 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tekijänoikeuslain (404/1961) 25 i § ja 47 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 821/2005, seuraavasti:

25 i §
 Verkkopalvelua sellaisessa kaapelitelevisioverkossa, jota pääasiassa käytetään televisio- ja radio-ohjelmistojen lähettämiseen ja jota merkittävä määrä verkon loppukäyttäjiä käyttää pääasiallisena keinonaan vastaanottaa televisio- ja radiolähetyksiä, tarjoava teleyritys saa lähettää edelleen johtoja pitkin yleisön vastaanotettavaksi tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 227 §:ssä tarkoitettuun televisio- tai radiolähetykseen sisältyvän teoksen samanaikaisesti alkuperäisen lähetyksen kanssa lähetystä muuttamatta.

Tekijällä on edelleen lähettämisestä oikeus korvaukseen. Mikäli lähettäjäyryitys ei ole maksanut suoraan oikeudenhaltijoille korvausta edelleen lähettämisestä, korvaus voidaan maksaa ainoastaan 26 §:n 1 momentissa tarkoitetun järjestön välityksellä. Jollei korvausta vaadita todisteellisesti kolmen vuoden ku-

luessa sen vuoden päättymisestä, jona oikeus korvaukseen on syntynyt, oikeus korvaukseen raukeaa.

47 §

Tuottajalle ja esittäväälle taiteilijalle, jonka esitys on tallennettu 1 momentissa tarkoitettussa esityksessä, välittämisessä tai edelleen lähettämässä käytetylle laitteelle, on suoritettava korvaus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneeseen edelleen lähettämiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Opetus- ja viestintäministeri *Krista Kiuru*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

tekijänoikeuslain 25 i ja 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tekijänoikeuslain (404/1961) 25 i § ja 47 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat
laissa 821/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 i §

Verkkopalvelua sellaisessa kaapelitelevisioverkossa, jota pääasiassa käytetään televisio- ja radio-ohjelmistojen lähettämiseen ja jota merkittävä määrä verkon loppukäyttäjiä käyttää pääasiallisena keinonaan vastaanottaa televisio- ja radiolähetyksiä, tarjoava teleyritys saa lähettää edelleen johtoja pitkin yleisön vastaanotettavaksi viestintämarkkinalain (393/2003) 134 §:ssä tarkoitettuun televisio- tai radiolähetykseen sisältyvän teoksen samanaikaisesti alkuperäisen lähetyksen kanssa lähetystä muuttamatta.

25 i §

Verkkopalvelua sellaisessa kaapelitelevisioverkossa, jota pääasiassa käytetään televisio- ja radio-ohjelmistojen lähettämiseen ja jota merkittävä määrä verkon loppukäyttäjiä käyttää pääasiallisena keinonaan vastaanottaa televisio- ja radiolähetyksiä, tarjoava teleyritys saa lähettää edelleen johtoja pitkin yleisön vastaanotettavaksi tietoyhteiskuntakäärän (917/2014) 227 §:ssä tarkoitettuun televisio- tai radiolähetykseen sisältyvän teoksen samanaikaisesti alkuperäisen lähetyksen kanssa lähetystä muuttamatta.

Tekijällä on edelleen lähettämisestä oikeus korvaukseen. Mikäli lähettäjäyritys ei ole maksanut suoraan oikeudenhaltijoille korvausta edelleen lähettämisestä, korvaus voidaan maksaa ainoastaan 26 §:n 1 momentissa tarkoitettun järjestön välityksellä. Jollei korvausta vaadita todisteellisesti kolmen vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona oikeus korvaukseen on syntynyt, oikeus korvaukseen raukeaa.

47 §

Tuottajalle ja esittäväälle taiteilijalle, jonka esitys on tallennettu 1 momentissa tarkoitettussa esityksessä, välittämisessä tai edelleen lähettämässä käytetylle laitteelle, on suoritettava korvaus. *Korvausta ei kuitenkaan suoriteta 25 i §:n mukaisesta edelleen lähettämisestä.*

47 §

Tuottajalle ja esittäväälle taiteilijalle, jonka esitys on tallennettu 1 momentissa tarkoitettussa esityksessä, välittämisessä tai edelleen lähettämässä käytetylle laitteelle, on suoritettava korvaus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tapahtu-
neeseen edelleen lähettämiseen sovelletaan
tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita
säännöksiä.